

Venskab og dets betydning for mennesket

Hvordan definerer man et venskab? I virkeligheden tror jeg, venskaber definerer mennesket mere end mennesket nogensinde har kunnet tilnærme sig en definition af venskab. Det er konkret og ukonkret, synligt og usynligt. Men uanset hvad har det en betydning, og ikke kun fordi vi siger det eller fordi vi dyrker det, men hvorfor så?

I artiklen *'Du skal ikke skamme dig, hvis du ikke har venner'*, udgivet i Politiken i 2021, kommer Katrine Marie Guldager ind på det faktum, at mange omtaler deres venner som deres selvvalgte familie. Men kan ens familie på samme måde være ens selvvalgte venner? Og hvad er det egentlig, der gør en ven til en ven?

Mennesker går op i deres venskaber og plejer dem som blomsterfrø med potentiale, og venter på det øjeblik, hvor kronbladene folder sig ud og åbner sig for verden. Men en dag visner blomsten, det er naturens gang. Venskaber forgår og nye kommer til, men forskellen er bare den, at når et venskab pludseligt holder op, efterlades et aftryk af større betydning end man umiddelbart skulle tro. Det vigtigste er at lade sig selv mindes venskabet, som det var, uden behov for hverken at pynte på det eller degradere det.

Jeg havde engang en ven. Hun boede på vejen ved siden af min, og vores haver stødte op mod hinanden. Allerede efter ganske kort tid fandt vi et hul i hegnet mellem vores haver. Det var en åben dør, der tillod os at rende ubesværet på besøg hos hinanden hver eneste dag. Vi kunne være hjemme hos den ene og to sekunder senere være hjemme hos den anden. Det var lige netop friheden, der lod vores venskab vokse. Tiden gik, og en dag skulle hun flytte til en anden del af landet. Siden da har vi ikke set hinanden, men på trods af dette har venskabet formet mig og sat aftryk. Selvom hverken hun eller jeg overfor hinanden har italesat vores venskab som afsluttet eller ikke længere eksisterende, omtaler jeg hende dog som en ven, jeg havde engang. Men hvorfor? Jeg tænker ofte over, hvornår man er venner, og hvor linjen går, hvis der altså findes en sådan. Er man kun venner, fordi man ses ofte eller med jævne mellemrum? Og hvis hun og jeg mødes i morgen, er vi så venner, gamle venner eller noget helt tredje? Uanset hvad, var vi venner engang, og dette vil ingen kunne tage fra os. Det vil for altid være mejslet i de sten, der udgør vores individuelle livshistorier, og på grund af dette vil vi uanset hvad altid have en vis forbindelse til hinanden. Mange mennesker har oplevet at miste en ven, og det er i en sådan situation vigtigt at huske på lige netop dette, for selvom venskabet er forbi, var man på trods af alt venner engang.

Ydermere er det vigtigt, at man i venskabets periode ikke bruger kostbar tid på at grue over hvis eller når slutningen indtræffer. Uanset hvad, vil der altid være en eller anden form for slutning i fysisk forstand, men sandsynligvis fortsætter det derefter på et andet plan.

Begyndelser, slutninger og nye begyndelser er for mig et gennemgående tema i forhold til venskab, og det er også noget, jeg er stødt på i mange forskellige sammenhænge. En af de første gange jeg for alvor blev ramt af et litterært værk, var da jeg som 8-årig læste Bent Hallers *'Kasketotternes sang'*. Jeg tror særligt, at det var det stærke venskab mellem Tangøje og Gylte, der ramte mig. En tragisk og på samme tid smuk fortælling koblet med et vidunderligt venskab, der på trods af dets styrke og hengivenhed ender pludseligt og på ukontrollabel vis. Selvom jeg måske ikke dengang kunne sætte ord på de tanker bogen vakte hos mig, så er jeg dog af den overbevisning, at fortællingen har været med til at give mig en forståelse og et indblik i venskabets alsidige egenskaber samt det faktum, at der ikke medfølger en garanti for dets varighed og substans. Det er for den sags skyld heller ikke sikkert, at man har tætte venner gennem hele livet, eller at man i det hele taget finder en perleven.

Jeg har for nylig læst en roman ved navn *'Marias mirakel'* af Majbritte Ulrikkeholm. Det er en sørgelig og samtidig smuk skildring af en piges tragiske barndom og flugt fra fortiden for til sidst at finde sig selv. Som lille forsøger hovedpersonen, Mojo-Maria, flere gange at finde sin plads i de fællesskaber hun møder i sin hverdag. Hun vil gøre meget for at passe ind og næsten alt for at de andre børn skal synes om hende. Jeg tror somme tider, at ønsket om at høre til og være en del af nogens liv kan være så intenst, at det overskygger behovet for at være den man er. Dette behov mener jeg, at et oprigtigt venskab gør til en ganske naturlig praksis.

Jeg har senere hen indset, at venskab er et gennemgående tema inden for alle tænkelige genrer. Måske fordi det er et yderst universelt tema, som er både grænseløst, tidløst og omfavnende. Der findes et utal af bøger, film og ikke mindst sange, der handler om venskab. Uanset tema formår sang at samle folk i svære tider såvel som gode tider, og det er for mig tæt på at være synonymt med fællesskab og mulighed for nye venskaber. Det handler om at slippe sig selv fri i momentet og lade sig rive med af den altopslugende stemning og ikke mindst følelsen af fællesskab. Men når sangen og musikken stopper, må man selv sørge for at holde fast i lige netop stemningen og følelserne, for alting har sin tid og i den forbindelse også en ende.

I artiklen nævner Katrine Marie Guldager blandt andet, at hun tror de altopslugende venskaber

hører ungdommen til. Somme tider kan jeg selv frygte for, at jeg har en anden opfattelse af et venskabs betydning den dag min ungdom er fordrevet. Men som jeg ser det nu, er et venskab mere en følelse, end det er noget håndgribeligt. Det er vel i bund og grund en kærlighed til et andet menneske? Og af lige netop den grund vil jeg mene, at ens familiemedlemmer naturligvis kan være venner og familie på en og samme tid. Forblændet af ungdommen vil jeg mene, at venskaber er noget af det allermest fantastiske i et menneskes liv. Det er finurlighedernes rette element med mulighed for udfoldelse og frigørelse. Noget af det allermest betagende og uforklarlige ved et venskab er dets evne til at forbinde mennesker. Men et venskab er ikke blot en tilhørsfølelse til et andet menneske. Det er et jeg, et vi, et os og et vores, der fødes og fæstnes, og udelukkende ved at kigge på hinanden kan man kommunikere, forstå og fornemme. Der findes et helt sprog i øjenkontakten mellem de rette personer. I hinandens nærvær finder man en skjult portal til en mærkværdig og blomstrende verden. Det er det sted, hvor akavet stilhed ikke eksisterer, men i stedet er blevet erstattet af en omfavnende og betryggende ro. Det interne, der opstår i et venskab, er det smukkeste og mest nærværende bevis på denne verden, der forklæder sig som følelsen af en uendelig sommer og troen på udødelighed, så længe man blot er sammen. Men på trods af alt det smukke et venskab fører med sig, er kvantitet ikke nødvendigvis lig kvalitet. Mennesker er sociale væsener, men af den grund er det ikke selvsagt, at vi alle har de samme sociale behov. Alle mennesker er forskellige, så hvorfor skulle vores sociale behov ikke også være det? Nogle trives godt blandt mange mennesker, mens andre trives godt blandt ganske få ad gangen. Langt de fleste, inklusiv mig selv, har behov for pauser. Det er i kraft af venskaber, vi kan se det smukke i det at være alene. I modsætning til den selvvalgte alenetid står ensomheden, som føles tung og blændende. Man kan sagtens være alene uden at være ensom og omvendt være ensom uden at være alene. Alle mennesker er som sagt forskellige og har forskellige sociale behov, og af den grund tror jeg det er vigtigt, at ens venners sociale behov til en vis grad matcher ens egne. Med det sagt er det dog ikke nødvendiges ideelt, hvis man som venner er ens på alle parametre, da det ofte er i forskellighederne man har mulighed for at udvikle sig og vokse samt at forstå sig selv. I den forbindelse er det belejligt at se et venskab som noget, der opstår ud fra et individs egne behov og interesser. I artiklen giver Katrine Marie Guldager udtryk for, at hun ikke bryder sig om idéen om venskabet som individets udfoldelsesplads, *'Hvem gider selv være en forlængelse af et andet menneskes ego?'*. Jeg tror personligt, at det ideelle venskab er baseret på

altruisme, men det kan det vel ikke udelukkende være? Man går vel på sin vis ind i et venskab af egne interesser, og måske er det af den grund reelt set spontanitet, umiddelbarhed og lyst der først og fremmest danner ramme for et godt venskab? Men hvornår er et venskab godt, og hvornår er det blot et bekendtskab?

Da jeg var yngre brød jeg mig ikke om udtrykket 'bedste ven'. Hvis nogen spurgte mig hvem, der var min bedste ven, svarede jeg blot, at jeg ikke gik op i den slags. Jeg tror, det var af frygt for at såre andre, og måske mest af alt fordi jeg ikke ønskede at rangere de mennesker der betød noget for mig. Egentlig ønsker jeg ikke at rangere mennesker i det hele taget, men det er selvfølgelig klart, at der er nogle man har et tættere bånd til end andre. Det er først efter jeg er blevet ældre, at jeg har kunnet finde en ro i det, og jeg har dermed kunnet acceptere denne realitet. Når jeg i dag mødes med gamle venner, er det dog fuldstændig underordnet, for det kan somme tider føles som om vores venskab har været sat på pause, mens resten af verden blot er suset ubemærket forbi. Som om vores venskab bevidst har indkapslet alle de gode minder, for derefter at lade os genopleve dem. Selvom det oftest er skønt at gense gamle venner, kan det dog nogle gange medføre forvirring og uklarhed. Man opdager pludselig, at man i tiden væk fra hinanden har ændret sig. I forventningen om, at alt er ved det gamle, opstår en skuffelse og en ærgrelse, men det er alt sammen en del af livet, og man har ikke alle sine venner for evigt. Somme tider er der endda venner man aldrig får, selvom man inderligt drømmer om det. Man kan være betaget af et andet menneske i en sådan grad, at man bliver forelsket i det mulige venskab. Personligt har jeg mange imaginære venskaber, der aldrig nåede ud ad mine tankers port, mens tid var. Jeg tror dog, at det er vigtigt at huske på, at det er ens egen idealiserede og glamouriserede version af et venskab man har mistet og ikke et venskab, man reelt set kendte til. Men hvis der opstår selv det mindste hul i det hegn, der skiller to mennesker, må man se det som en given mulighed. Man må turde at gribe chancen og kravle igennem, også selvom man ikke ved, hvad der venter på den anden side.